

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ
ACADEMIC LEADERSHIP OF ADMINISTRATORS AFFECTING TO THE
SCHOOL EFFECTIVENESS UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE CHAIYAPHUM



¹จตุรรัตน์ สงวนคำ และ ²นียดา เปี่ยมพิชนะ

¹Jutarat Sanguankam and ²Niyada Piampuechana

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ประเทศไทย

North Eastern University, Thailand

¹juta.saa28@gmail.com

Received: January 6, 2023; Revised: February 22, 2023; Accepted: March 25, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและประสิทธิผลของสถานศึกษา 2) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาและ 3) ตัวแปรพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ จำนวน 332 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตรฐานค่า 5 ระดับ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.86 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

¹ นักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ที่สุด และประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.689$) และมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อ ประสิทธิผลของสถานศึกษา ในรูปของคะแนนมาตรฐานมากที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ(X_4) รองลงมา คือ ด้านการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน (X_3) ด้านการนิเทศการสอน (X_5) ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน (X_2) และด้านการกำหนดพันธกิจของสถานศึกษา (X_1) ตามลำดับ และได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.725 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ร้อยละ 52.50

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร, ประสิทธิผลของสถานศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ

Abstract

This research aimed to study : 1) the academic leadership of administrators and school effectiveness, 2) the relationship between the academic leadership of the administrators and the school effectiveness, and 3) the predictive variables of the academic leadership of administrators affecting to the school effectiveness under the Secondary Educational Service Area Office Chaiyaphum. The sample group included 332 school administrators and teachers under the Secondary Educational Service Area Office Chaiyaphum. The research instrument was the five-rating scaled questionnaires with the overall-paper reliability valued 0.86. The statistics for analyzing the data contained the percentage, mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient and Stepwise Multiple Regression. The research findings covered: 1) The academic leadership of administrators under the Secondary Educational Service Area Office Chaiyaphum indicated in overall and each aspect at the most level. and the school effectiveness under the Secondary Educational Service Area Office Chaiyaphum indicated in overall and each aspect at the most level. 2) The relationship between the academic leadership of administrators and the school effectiveness under the Secondary

Educational Service Area Office Chaiyaphum indicated the positive correlation in the moderate level ($r = 0.689$), and found the positive correlation at the statistical significance level of .01. 3) The academic leadership of administrators affecting to the school effectiveness under the Secondary Educational Service Area Office Chaiyaphum exposed the regression co-efficient in the academic leadership of the administrators affecting to the school effectiveness implying in the standard score model at the most level, including the aspect of academic atmosphere promotion (X_4), the latter contained the aspects of following-up learners' advancement (X_3), instructional supervision (X_5), curriculum and instruction management (X_2) and the aspect of school mission regulation (X_1) respectively. The multiple correlation co-efficient value revealed 0.725 at the statistical significance level of .01 with the predictive co-efficient value in 52.50%,

Keywords: academic leadership of administrators, school effectiveness, the Secondary Educational Service Area Office Chaiyaphum

บทนำ

ปัจจุบันการปฏิรูปการศึกษา มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและปฏิรูประบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สามารถรองรับความหลากหลายของการจัดการศึกษาและตอบโจทย์การพัฒนาของโลกอนาคต โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนทุกกลุ่มวัยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะที่จำเป็นของโลกอนาคต สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีวินัย มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และเป็นพลเมืองที่รู้สิทธิและหน้าที่ มีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ มีความรักและความภาคภูมิใจในความเป็นไทย โดยมีขอบเขตครอบคลุมทั้งการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยไปจนถึงระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสู่การเรียนรู้ฐานสมรรถนะ เพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 การปฏิรูปกลไกและระบบการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน นำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ,2564)

ภาวะผู้นำทางวิชาการกับความมีประสิทธิภาพของสถานศึกษาซึ่งผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ คือ 1) ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีความมุ่งมั่นและอุทิศตน

ในการทำงาน 2) ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มและมีวิสัยทัศน์ 3) ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารงานวิชาการและเป็นผู้นำทางวิชาการ และ 4) ผู้บริหารมีการบริหารที่มีประสิทธิผลและผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจในการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง 4 ประเด็น คือ 1) ผู้บริหารประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี 2) ผู้บริหารยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหาร (สุจริต ยุติธรรม การใช้ระบบคุณธรรม การรับฟังปัญหา การระดมการมีส่วนร่วมในการบริหารและการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ) 3) ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นในการบริหาร เพื่อผลประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) ผู้บริหารอุทิศเวลาให้กับการทำงาน (ไชยา ภาวะบุตร, 2565)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิในปัจจุบันได้ประสบปัญหาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาบางแห่งมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน อาทิ มีการส่งเสริมให้ความรู้แก่ครูในเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ของผู้เรียนโดยใช้เทคนิควิธีการสอนที่ทันสมัยด้วยวิธีการที่หลากหลาย แต่ยังคงขาดทักษะการเลือกใช้สื่อดิจิทัลเทคโนโลยีที่ทันสมัยได้อย่างหลากหลายอย่างมีคุณภาพ อีกทั้งยังมีการใช้สื่อดิจิทัลเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับเด็กในแต่ละช่วงวัย นอกจากนี้ด้านการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน ยังพบว่า นักเรียนส่วนหนึ่งที่อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ และไม่มีนิสัยรักการอ่าน จะเห็นได้ว่าปัญหาดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนสูง ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ดังที่ผลการประเมินทางวิชาการประจำปีการศึกษา 2563 ด้วยข้อสอบมาตรฐาน O-NET (Ordinary National Education Test) ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 พบว่า คะแนนเฉลี่ยรวมของวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ระดับเขตพื้นที่เท่ากับ 35.55 และระดับประเทศเท่ากับ 36.01 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 พบว่า คะแนนเฉลี่ยรวมของวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ระดับเขตพื้นที่เท่ากับ 30.56 และระดับประเทศเท่ากับ 33.79 จากข้อมูลข้างต้น พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 มีคะแนนเฉลี่ยรวมทุกรายวิชาของระดับเขตพื้นที่ต่ำกว่าระดับประเทศ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ, 2564) ซึ่งจะเห็นได้ว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ดังที่ จิราพร พลละสิม (2564) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษา มัธยมศึกษา ร้อยเอ็ด พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ร้อยเอ็ด ด้านการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน

และด้านการกำหนดเป้าหมายและพันธกิจของสถานศึกษา ร่วมกันพยากรณ์ความแปรปรวนของประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ได้ร้อยละ 56.90

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ โดยผลวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของสถานศึกษา ในการนำไปใช้ประกอบการประเมินตนเองและพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานของสถานศึกษาและการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ
3. เพื่อศึกษาตัวแปรพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ ปีการศึกษา 2564 มีทั้งสิ้น 37 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 84 คน ครูผู้สอนจำนวน 1,849 คน รวมทั้งสิ้น 1,933 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ จำนวน 37 โรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ Taro Yamane กำหนดความคลาดเคลื่อนไว้ที่ 0.05 ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ

(Stratified Random Sampling technique) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 332 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 15 คน ครูผู้สอนจำนวน 317 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ซึ่งมี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) และสร้างสมการเพื่อพยากรณ์ตัวแปรตาม โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ สามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านโดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุดคือ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ รองลงมาคือด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน และด้านการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน ตามลำดับ และด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านการกำหนดพันธกิจของสถานศึกษา ดังตาราง 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ โดยภาพรวม

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านการกำหนดพันธกิจของสถานศึกษา	4.72	0.19	มากที่สุด	5
2. ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน	4.80	0.13	มากที่สุด	2
3. ด้านการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน	4.79	0.23	มากที่สุด	3
4. ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ	4.81	0.25	มากที่สุด	1
5. ด้านการนิเทศการสอน	4.75	0.22	มากที่สุด	4
ภาพรวม	4.77	0.12	มากที่สุด	

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุดคือ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง รองลงมาคือ ด้านความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวก และด้านความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ และด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือด้านความสามารถในการแก้ปัญหาในสถานศึกษา ดังตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ โดยภาพรวม

ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	4.80	0.19	มากที่สุด	1
2. ด้านความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวก	4.77	0.22	มากที่สุด	2
3. ด้านความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม	4.74	0.28	มากที่สุด	3
4. ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาในสถานศึกษา	4.73	0.23	มากที่สุด	4
ภาพรวม	4.76	0.16	มากที่สุด	

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ พบว่า ในภาพรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.689$) และมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ (X_4) ($r = 0.563$) ด้านการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน (X_3) ($r = 0.514$) ด้านการนิเทศการสอน (X_5) ($r = 0.505$) ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน (X_2) ($r = 0.397$) และ ด้านการกำหนดพันธกิจของสถานศึกษา (X_1) ($r = 0.370$) มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตาราง 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X	Y
X_1	1.00						
X_2	.299**	1.00					
X_3	.200**	.173**	1.00				
X_4	.229**	.239**	.406**	1.00			
X_5	.434**	.423**	.311**	.330**	1.00		
X	.703**	.671**	.579**	.632**	.730**	1.00	.689**
Y	.370**	.397**	.514**	.563**	.505**	.689**	1.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ตัวแปรพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ พบว่า เมื่อนำตัวแปรต้นภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ(X_4) ด้านการนิเทศการสอน (X_5) ด้านการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน (X_3) ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน (X_2) และด้านการกำหนดพันธกิจของสถานศึกษา (X_1) เข้าสมการถดถอยแล้วพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.725 ($R = .725$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ร้อยละ 52.50 ($R^2 = .525$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิในรูปของคะแนนดิบมากที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ(X_4) รองลงมา คือ ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน (X_2) ความก้าวหน้าของผู้เรียน (X_3) ด้านการ

นิเทศการสอน (X_5) และด้านการกำหนดพันธกิจของสถานศึกษา (X_1) ตามลำดับ โดยค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยรูปของคะแนนดิบ (B)เท่ากับ 0.211,0.197, 0.194, 0.145และ0.093 ตามลำดับ ดังตาราง 4

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพยากรณ์ที่อยู่ในรูปคะแนนดิบ (B) และที่อยู่ในระบบรูปคะแนนมาตรฐาน (β)

ตัวแปรต้น	คะแนนดิบ		คะแนนมาตรฐาน (β)	t	P-value
	B	Std.error			
(Constant)	.745	.263		2.830	.000**
X_4	.211	.028	.325	7.496	.000**
X_5	.145	.034	.201	4.284	.000**
X_3	.194	.031	.271	6.353	.000**
X_2	.197	.054	.155	3.628	.000**
X_1	.093	.037	.108	2.511	.013*

R = .725 , $R^2 = .525$, Adjusted $R^2 = .518$, Std.error = .11228 , F = 6.306

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ ตัวแปรที่ถูกนำเข้ามาสมการพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา คือ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ(X_4) ความก้าวหน้าของผู้เรียน (X_3) ด้านการนิเทศการสอน (X_5) ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน (X_2) และด้านการกำหนดพันธกิจของสถานศึกษา (X_1) ตามลำดับ โดยค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยรูปของคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.325,0.271, 0.201, 0.155 และ 0.108ตามลำดับ ซึ่งสามารถสร้างสมการพยากรณ์จากค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ที่อยู่ในรูปของคะแนนดิบ (B) และที่อยู่ในรูปของคะแนนมาตรฐาน (β) ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบ (Unstandardized Score)

$$\hat{Y}_i = 0.745 + 0.211(X_4) + 0.197(X_2) + 0.194(X_3) + 0.145(X_5) + 0.093(X_1)$$

สมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐาน(Standardized Score)

$$\hat{Z}_{yi} = 0.325Z_{x4} + 0.271Z_{x3} + 0.201Z_{x5} + 0.155Z_{x2} + 0.108Z_{x1}$$

อภิปรายผล

จากการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ สามารถอภิปรายผลที่ได้จากการศึกษาตามลำดับ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความมีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารอย่างชัดเจน อาทิ มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เพื่อกำหนดทิศทาง การขับเคลื่อนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างทันท่วงทีและมีประสิทธิภาพ มีการสร้างและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาที่เน้นผลลัพธ์ของผู้เรียนที่ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน อีกทั้งมีกลไกในการบริหารจัดการในการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพของผู้เรียนอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เพื่อนำผลที่ได้ไปส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น มีการจัดสภาพแวดล้อมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยให้สอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลงในยุควิถีชีวิตใหม่และมีการนิเทศติดตาม ดูแลและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของพรรณนพ พรสินน้อย และธีระพงศ์ บุศรากุล (2562) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทองโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับหนึ่ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา แสดงออกถึงการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับหลักสูตร สอดคล้องกับอาชีพและการทำงานในอนาคตของผู้เรียน สร้างสิ่งจูงใจให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตลอดจนมีการจัดบริการเพื่อส่งเสริม สนับสนุนทางวิชาการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและสุขภาวะทางร่างกายจิตใจที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญภา พลัฒิม พิษญาภา ยืนยาว และนภาเดช บุญเชิดชู (2560) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ทั้งภาพรวมและรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ การวางแผน การจัดการ และการนิเทศ

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ จากผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีความรู้และความสามารถในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้สอดคล้องกับยุควิถีชีวิตใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ อาทิ ครูมีการเลือกใช้เทคนิคและวิธีการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลายและมีความทันสมัยและนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีการสร้างความเสมอภาคที่เป็นธรรมให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ได้ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิชตยา ภีระบัน (2561) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 1 พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับหนึ่ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น อาทิ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการผลิตสื่อวัตกรรมการที่ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งส่งเสริมให้ครูได้จัดแหล่งเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างทั่วถึง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นนักคิด นักสร้างสรรค์และนักนวัตกรรม อันจะส่งผลต่อนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูงขึ้นและทำให้สถานศึกษามีประสิทธิผลสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของปวีณา ศรีนาราง และคณะ (2561) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า ระดับประสิทธิผลของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อยู่ในระดับมากที่สุดด้าน โดยความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงอยู่ในลำดับสูงที่สุด รองลงมาคือ ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ความสามารถในการพัฒนาให้นักเรียนมีทัศนคติทางบวก และการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของจิราพร พละสิม (2564) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน และอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้แก่ 1) ด้านการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนสูง 2) ด้านการพัฒนาให้นักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก 3) ด้านการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา และ 4) ด้านการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนให้เข้ากับบริบท ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ จากผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($r = 0.689$) และมีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการกำหนดกลไกการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพที่สามารถสะท้อนข้อมูลการบริหารจัดการสู่การพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างยั่งยืน อาทิ มีการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการตามความสนใจ และความถนัดเต็มตามศักยภาพ ส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาเพื่อปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน จัดให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพ และสามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้อย่างชัดเจน ทำให้ประสิทธิผลของสถานศึกษาสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขจรเดช มิตรอุดม และ นิยดา เปี่ยมพีชนะ (2561) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ทุกด้านมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เมื่อพิจารณาคู่ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ (X_4) กับประสิทธิผลของสถานศึกษา (Y) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.563$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความมีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีทางเลือกที่หลากหลายแก่ผู้เรียนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา อาทิ จัดการเรียนการสอนทั้งแบบออนไลน์และถ่ายทอดสดผ่านทางโทรทัศน์ มีการจัดรูปแบบอื่ๆ รวมถึงการสั่งงานและสั่งงานในห้องเรียนผ่านระบบ ภูเก็ต คลาสรูม เป็นต้น เพื่อก่อให้เกิดการปรับตัว ทักษะ รวมถึงการคิดค้นพัฒนาการเรียนรู้อื่นๆใหม่ให้เกิดการตั้งรับ ตื่นตัว สร้างสรรค์นวัตกรรม เทคโนโลยี ยึดหยุ่นกับธรรมชาติ

สิ่งแวดล้อมส่งผลให้เกิดประสิทธิผลในระดับที่สูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑามณี อาสนสุวรรณ และ นียดา เปี่ยมพีชนะ (2561) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสถานศึกษาบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสถานศึกษาบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ทุกด้านมีความสัมพันธ์กันในทางบวก โดยด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก สำหรับด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านการนิเทศการสอนและด้านการกำหนดภารกิจของสถานศึกษามีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ จากผลการวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ (X_4) เป็นตัวแปรแรกที่เข้าสมการพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.563 และมีค่าอำนาจการพยากรณ์เท่ากับ 0.317 ซึ่งสามารถพยากรณ์ ประสิทธิผลของสถานศึกษาได้ร้อยละ 31.70 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ และเป็นด้านที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญเกี่ยวกับด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการอย่างชัดเจน อาทิ มีการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการสร้างวัฒนธรรมคุณภาพ อีกทั้งมีความพร้อมทางด้านวัสดุอุปกรณ์ สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย รวมถึงมีการสร้างความมั่นใจว่าสถานศึกษามีสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่เป็นระเบียบ ปลอดภัย และเอื้อต่อการเรียนรู้ อันจะส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญญา พลับฉิม, พิชญญา ยืนยาว และ นภาเดช บุญเชิดชู (2560) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ การจัดการ และการวางแผนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน โดยสามารถร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 82.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑามณี อาสนสุวรรณ และนียดา เปี่ยมพีชนะ (2561) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสถานศึกษาบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสถานศึกษาบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ คือ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ (X_1) ด้านบริหารจัดการหลักสูตร (X_4) และด้านการนิเทศการสอน (X_2)

และได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.744 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ร้อยละ 55.40

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

1. จากการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ด้านการกำหนดพันธกิจของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารควรกำหนดเป้าหมายด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมและทำให้สถานศึกษามีประสิทธิผล

2. จากการศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาในโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารและครูควรมีความสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุวัตถุประสงค์จนทำให้สถานศึกษามีคุณภาพเป็นที่ยอมรับจากชุมชน เพื่อร่วมกันพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

3. จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา เมื่อพิจารณาตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในแต่ละด้านกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพิ่มขึ้นอันจะนำไปสู่ประสิทธิผลของสถานศึกษาสูงขึ้น

4. จากการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ เป็นตัวแปรแรกที่เข้าสมการพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.563 และมีค่าอำนาจการพยากรณ์เท่ากับ 0.317 ซึ่งสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษาได้ร้อยละ 31.70 และเป็นด้านที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสูงสุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ เพื่อส่งเสริม สนับสนุนทางวิชาการต่าง ๆ ที่จะทำให้นักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ให้มากที่สุด อันจะนำไปสู่ประสิทธิผลของสถานศึกษาที่สูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ขจรเดช มิตรอุดม และนิยดา เปี่ยมพีชนะ. (2561). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา* สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
- คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. (2564). *แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา* (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ ฯ: รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560.
- จิราพร พลละสิม. (2564). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- จุฑามณี อาสนสุวรรณ และนิยดา เปี่ยมพีชนะ. (2561). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา* สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
- ไชยา ภาวะบุตร. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการ*. พิมพ์ครั้งที่ 3. สกลนคร: สมศักดิ์การพิมพ์.
- จิษตยา ภีระบัน (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ปวีณา ศรีนาราง และคณะ. (2561). *คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. วารสารสังคมศาสตร์วิจัย.
- พรรณนพพร สีน้อยและธีระพงศ์ บุศรากุล. (2562). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง. สาขาการบริหารการศึกษา: วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม.
- เพ็ญญา พลัฒิม พิษญาภา ยืนยาว และนภาเดช บุญเชิดชู. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ. (2564). *รายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564*. ชัยภูมิ : กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ.

